

REVISTA ECONOMICĂ

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC

Organul oficial al Asociației institutelor financiare românești din Ardeal, Banat, Crișana și Maramurăș „SOLIDARITATEA” Sibiu.

Apare odată pe săptămână.

Redacția și administrația: Sibiu, Strada Visarion Roman Nr. 1—3.

Abonamentul pe an: în țară: pentru autorități, bănci și întreprinderi Lei 500—; pentru particulari Lei 400—; pentru cooperative, funcționari publici, de bancă și comerciali Lei 300—. În străinătate Lei 800—. Taxa pentru inserțiuni: de fiecare □ cm. Lei 6—

Fondator: **Dr. CORNEL DIACONOVICH.**

Director: **Constantin Popp.**

□

Redactor: **Dr. Mihai Veliciu.**

Sumarul:

Aviz. — Este necesar să se modifice Constituția? — Situația. — Legea pentru lichidarea datoriilor urbane și agricole din 7 Aprilie 1934. — Convocare: „Banca Văcădiana”, Văcădia-Caraș. — „Armonia”, Cineul. — „Grănișorul”, Dobru. — „Banca Centrală”, Timișoara.

AVIZ.

Numărul cel mai apropiat al „Revistei Economice”, va apare — din motive de economie — la 1 Septembrie a. c.

REDACTIA.

Este necesar să se modifice Constituția?

În graba cu care se înregistrează svonurile politice, s'a strecurat la știrile dubioase și infenționă guvernului de a modifica actuală noastră lege fundamentală: Constituția. Svonul a luat proporții, a fost discutat în cotidienele românești și apoi a încetat, pentruca să revină așa cu o periodicitate oarecare, la intervale mai mult sau mai puțin dese. De sigur că svonul nu e de dată așa de recentă. Necesitatea modificării Constituției s'a pus de către unii factori de răspundere și sub alte guverne, însă cu mai puțină impetuzitate și fără să se insiste prea mult asupra faptului.

De astădată însă — și fără să se precizeze de unde pornește — svonul a

intrat mai adânc în discuția publică. Paternitatea lui n'a fost însușită de guvern, pentrucă la închiderea sesiunii parlamentare din Martie anul curent, dl. Ministru al cultelor a declarat într'o cuvântare că sunt probleme la ordinea zilei cu mult mai presante, decât aceea de modificare a Constituției, la care guvernul nici nu s'a gândit.

Atunci pentru scurt timp afluxul svonurilor a fost puțin gătit. Lumea începuse ea însăși să se convingă că într'adevăr, ne stau în față chestiuni mai de o arzătoare actualitate a căror rezolvare este imperios cerută — dacă voim să aibă efect — decât a putea cineva să se gândească acum la modificarea pactului nostru fundamental. Dar iarăș apoi svonurile s'au întesit, iar astăzi ele mor și reînvie, fără ca cineva să poată spune un cuvânt definitiv: se modifică sau nu se modifică Constituția? De aceea, dacă svonurile persistă, este cazul să ne întrebăm și noi: pot să fie ele adevărate? Iar dacă sunt adevărate, ce împrejurări extraordinare au silit factorii noștri de conducere, să ia o atare hotărâre?

Trecând la deslegarea întrebărilor ce ne-am propus să ne reamintim întâi că Constituția românească datează de numai unsprezece ani de zile. Legiferată de guvernul național-liberal de sub președenția lui I. I. C. Brătianu, cu concursul unor juriști cu mare pregătire cum au fost Georgel Mărzescu și Constantin Disescu, ea a trecut la promulgare sub protestul tumultos al opoziției. Se prea poate ca opoziția să-și fi avut

atunci motivele sale de protest. Dar cu tot protestul ei și deși la baza Constituției noastre s'au adoptat multe idei străine de autohtonismul juridic, totuși ea a fost respectată de toate guvernele cari s'au perândat până acuma la cârma țării, cu toate că în ultimul timp cei cari protestaseră la votarea ei fuseseră în situația de a o putea modifica. Dacă n'au făcut-o, însemnează că motivele de protest nu erau chiar așa de întemeiate.

Este adevărat că în anul 1923 se impunea votarea unei noi Constituții. Nu numai că statul românesc se mărise, nu numai că trebuiau îndrumate sub un unghi de vedere unitar toate legile cari urmau să dirijeze juridicește această țară, dar interveniseră evenimente cari considerate sub necesitățile isvorite din forța împrejurărilor, trebuiau sancționate juridicește, deoarece ele rupseseră digul vechei Constituții. Reforma agrară, votul obștesc și toate curentele de opinie aduse de războiu, trebuiau integrate în regimul juridic fundamental al țării. Căci să nu uităm că reformele acestea radicale au fost efectuate, fără să fi fost integral sancționate. De aceea pentru a lichida o învâlmășală de evenimente aduse pe tapet de biruința națională, este fără doar și poate evident, că votarea unei noi Constituții, se impunea. Ea fixa pentru țara noastră cadrul juridic determinat de marea întorsătură economică și socială care a fost războiul mondial. Să fim deci bine înțeleși: Constituția nouă românească a fost silită să recunoască juridicește ceea ce înfăptuise pe terenul social sub impulsul efectelor războiului. Erau adecă în cea mai concretă situație în care modificarea Constituției se impunea dela sine. Nu s'a decretat nimic nou prin ea, ci s'a recunoscut de drept, aceea ce real se înfăptuise.

Pe baza și în cadrul ei s'a pus apoi temelie întregii Constituții juridice a vieții românești. S'au adus legi de importanță capitală în dezvoltarea economică a țării, s'a șters orice urmă de diferență de drepturi între clasele sociale românești și s'a format o eră continuativă în munca pentru progresul acestei țări, sudând cu ușurință epoca națională antebelică de cea postbelică.

Dacă este adevărat că la baza Constituției noastre n'au prea stat idei juridice luate din trecutul românesc, nu e mai puțin adevărat că ea a permis totuși o largă mișcare de idei. Câteva regimuri politice perândate la cârma țării au găsit suficientă latitudine să-și legifereze programul lor, în cadrul acestei Constituții. Astfel legea regimului apelor — și câtă enciclopedie de drept nu trebuie să cuprindă ea — a fost modificată în decurs de opt ani, de câteva ori. Atât guvernul partidului poporului, cât și al celui național-țărănist, cu doctrine politice antagoniste în raport cu programul partidului național-liberal, au avut largă posibilitate să-și consfințească juridicește programul, fără să fie împiedecați de Constituție. Tot asemenea s'a întâmplat cu legea minelor. Două puncte extreme de vedere au jonglat fără vreo interdicție fundamentală în toată legiferarea modificată de un partid și remodificată de celalalt. Ba s'a mers atât de departe pe calea aceasta a modificărilor consecutive și intermitente, încât partidele se amenințau reciproc cu modificarea legilor; unul când erau la putere, ceea ce făceau celelalte când erau în opoziție.

Constituția în vigoare a permis așezări juridice radical deosebite. „Legea pentru organizarea administrației locale“, din anul 1929 formează o revoluție în concepția ei față de „Legea pentru unificarea administrativă“ din anul 1925. Și una și cealaltă, a încăput în făgașul atât de strâmt — zic unii — al Constituției, pe care se simț atât de chemați a-l lărgi. Așa stând lucrurile este de mirare că într'o guvernare în care aportul pozitiv trebuie să predomine, își face drum un sun de natură neconstructivă. Nici chiar faptul că s'au împrumutat unele prevederi străine de dezvoltarea noastră nu este de natură a justifica o modificare a Constituției. Elementele străine împrumutate însemnează vederi avansate. Ori în acest caz Constituția se suprapune vremurilor și care ar fi acela care să vrea împiedicarea progresului?

Dar nu este numai atât. Problemele juridice deși modificabile conform raporturilor de existență cari sunt elemente vii în reglementarea relațiilor dintre

indivizi, totuși luată principial pot să aibă o durată respectabilă. În zece ani de zile nici un cataclism n'a intervenit pentruca o modificare a Constituției să fie necesară. Este adevărat că se cere de către unii a schimonosi realitatea. Anumite greutăți de natură economică-financiară au determinat la o serie de oameni politici — cari găsesc că se potrec lucruri cu totul noi, când ele sunt vechi de când lumea — porniri pentru modificarea Constituției. Primul dintre aceștia a fost dl I. Mihalache actualul șef al partidului național-țărănesc. În programul său de guvernământ expus în toamna anului trecut la adunarea dela Câmpulung, a găsit că este necesar ca în fața greutăților cari se ivesc, să se modifice regimul nostru juridic de bază. Motivele aduse erau dintre acelea pe cari le aduce orice om politic pentru a forma o atmosferă de senzație: economia dirijată, problema datoriilor, etc. etc., plus acea himeră a statului țărănesc pe care încă nimeni n'a definit-o și nimeni nu știe ce însemnează. Toate acestea zice-se, ar fi probleme noi pentru a căror rezolvare n'ar fi suficient cōdul Constituției existente.

Probleme noi? Este un fel de a vorbi. Pentrucă ne-a oprit Constituția să intervenim după voie în chestiunea datoriilor particulare, nu însemnează nici o noutate. Din contră faptul e îmbucurător. Numai prin rigida fixare a drepturilor și datoriilor cetățenești se poate presupune un progres. Nivelarea economică la intervale luată după plac este periculoasă. „Nu se poate închipui o mai mare absurditate și un mai rău serviciu făcut neamului omenesc, decât a voi egalitatea tuturor“, zice Ford în cartea sa ajunsă celebră: „Viața și opera mea“. Intențiunea de a egala pe toată lumea este deci absurdă.

Dar să presupunem că există probleme noi. Nici acesta nu este un motiv de modificarea Constituției. Problema nouă trebuie întâi analizată, disecată și apoi legiferată. „Cea mai mare parte a turburărilor cari frământă epoca noastră vine de acolo că s'au adoptat ideile noi fără să ne fi asigurat dacă ele erau bune“ zice acelaș autor în cartea citată. Iar mai departe: „o idee nu este nepărată bună fiindcă este veche, cum de

asemenea ea nu este numai decât rea, fiindcă este nouă; dar când o idee veche dă rezultate, ea are în favoarea ei greutatea experienței“. Iată deci unde stă importanța ideii: în rezultatul experienței sale și nu în vechimea sau noutatea ei. Conducându-ne după criteriile noastre la modificarea Constituției plutim în necunoscut și ne pretăm la profesiri cari vor deveni fanteziste. Fără îndoială că Ford nu este un mare jurist. Dar ne putem bizui pe spusele sale pentrucă el este o personalitate care a lucrat într'un domeniu de producție de proporții formidabile și cu caracteristici specifice capitalismului modern, introducând inovațiuni senzaționale, fără să se fi lovit de strâmtorarea cadrului juridic în care lucra. Din contră, el s'a opus până de curând curentului rooseveltist care fiind să o rupă cu trecutul și cu experiența acumulată și nu l-a adoptat decât sub presiunea amenințărilor. Așa fiind, învățămintele trase de el pot fi oricând cu succes utilizate.

Dacă sub aspectul acesta se prezintă lucrurile, apoi într'adevăr că oricât de extremiști am căuta să fim, modificarea Constituției formează o aberație juridică. Nici un motiv nu pledează pentru această reformă. Nici cadrul ei strâmt deoarece am văzut că acesta este un motiv inexistent întrucât adoptând principii străine, le-am împrumutat dela cele mai avansate popoare, nici ideile noi cari nu numai că nu există, dar chiar dacă ar exista ele nu justifică modificarea Constituției fără să fie întovărășite de experiență; nimic deci nu justifică încercarea de modificare a unei opere așa de importante.

Svonurile deci nu pot să fie întemeiate ei s'au născut din neastâmpărul oamenilor noștri politici caracterizați prin schimbarea deasă ce o aduc legilor. Necesitatea modificării Constituției nu se vede însă nicăteri. Să sperăm deci că va rămânea așa cum este și pentru motivul că pornind să o modificăm ne exjunem la o mare primejdie: setea noastră de a fi tot mai radicali. Incât știindu-ne mania să ne oprim la timp, pentru a nu pleca la un drum care știm unde începe, dar nu știm unde se termină.

Ing. GH. BRÂNDUȘ.

Legea

pentru lichidarea datoriilor urbane și agricole din 7 Aprilie 1934.

Comentată de **Dr. Mihai Velciu.**

(Urmare).

32. Creditorii debitorilor prevăzuți în capitolul II. vor putea cere facerea mențiunilor în cartea funduară, conform art. 26 din lege, având aceleași efecte ca cele arătate în comentarea aceluși text (Art. 37).

Instrăinările și constituțiile de drepturi reale asupra bunurilor imobile susceptibile de impozitul pe clădiri, se va putea face numai în formele și condițiile art. 27 (Art. 38).

33. Dispozițiunile articolelor 12, 13, 14, alin. 1, 2, 4 și 7, 15, 16, 18, 19, 20, 21, 26, 27, 28 și 29 din lege, se vor aplica și debitorilor urbani (Art. 39).

Deci la debitorii intrând în prevederile cap. II nu se poate acorda termen de grație, neputând fi vorba de recoltă deficiente.

CAPITOLUL IV.

Dispozițiuni generale, speciale și transitorii.

SECȚIUNEA I.

Dispozițiuni referitoare la repartizarea pierderilor.

35. *Situația codebitorilor, giranților și garanților.* (Art. 49).

Codebitorii principali vor fi fiecare tratați sub raport personal. Dacă de ex. dintre doi creditori principali solidari unul este agricol, celalalt este urban, agricolul se va bucura de regimul acordat de cap. I, iar debitorul urban de cel din cap. II. Bineînțeles, că creditorul va putea încasa maximum 80% respective 70% sau 65% din creanța stabilită conform art. 32 din lege, după cum se achită în 10, 5 sau 2 ani. Dacă unul dintre codebitori intră în prevederile legii, iar celalalt nu intră sau este exceptat, acest din urmă este obligat să achite întreaga creanță în condițiile și termenele contractuale, adică conform dreptului comun. Primul însă va beneficia de favorurile acordate prin lege.

Giranții, garanții și în genere orice obligați accesorii ai creanțelor, beneficiază — chiar dacă acești obligați accesorii n'ar intra în prevederile legii, — de toate avantajele prevăzute în lege pentru debitorul principal, rămânând obligați numai pentru aceasta limită. Deci chiar o bancă sau orice altă societate comercială ori industrială, giranta unei polițe, beneficiază de toate favorurile acordate de lege debitorului principal (acceptant sau emitent) agricol sau urban.

Dacă însă sunt mai mulți codebitori principali solidari, dintre cari unul nu intră în prevederile legii, sau fiind toți agricoli și urbani, iar unul cel puțin dintre ei este urban, girantul,

garanțul sau orice alt debitor obligat accesoriu, dacă personal nu intră în prevederile legii, va rămâne obligat în limitele, în care este obligat și codebitorul principal, mai puțin avantajat. Adică dacă este un codebitor principal solidar care nu intră în prevederile legii nici girantul nu va intra în prevederile legii, deși unul dintre codebitorii principali solidari este debitor agricol, iar dacă dintre codebitorii principali, cari toți intră în prevederile legii, unul dintre ei beneficiază numai de art. 81 (moratoriu de 5 ani cu o dobândă egală cu scontul B. N. R.), girantul va beneficia de acest regim ș. a. m. d.

Giranții și garanții sau orice alt obligat secundar, dacă nu intră personal în prevederile legii, nu sunt obligați să facă nici o formalitate.

Girantul sau garanțul și în genere orice obligat secundar, care personal întrunește condițiile art. 1 sau 30 din lege, va putea să invoace personal beneficiile acordate de cap. I sau II, chiar dacă debitorul principal nu ar intra în prevederile acestor capitole, obligatul accesoriu fiind supus în acest caz numai obligațiilor prevăzute de cap. I sau II. Bineînțeles în acest caz debitorul accesoriu cu proprietăți urbane, sau cel agricol cu proprietăți de întindere de peste 20 jugăre, va avea să facă declarația de asanare în condițiile și termenul prevăzut de art. 8 și 36 din lege.

Girantul sau garanțul solidar, *persoană fizică*, al unei datorii a unui debitor agricol proprietar sub 20 jugăre, nu va putea fi executat, pentru plata sumelor datorate în baza legii, decât dacă creditorul dovedește că a mers cu execuția contra debitorului principal până la sechestrarea sau la intabularea dreptului execuțional (aplicarea comandamentului ce în legea noastră execuțională nu există, dar îi corespunde deciziunea de intabulare a dreptului execuțional) asupra averii acestuia. Prin urmare girantul sau garanțul solidar, *persoană juridică* (băncile etc.) nu beneficiază de acest favor. De asemenea nu beneficiază de acest favor nici giranții sau garanții solidari ai debitorului principal urban sau agricol cu proprietăți în întindere de peste 20 jugăre.

36. *Lichidarea datoriilor comercianților cu plasamente agricole sau urbane* (Art. 50 și 51).

Comercianții persoane fizice sau societăți comerciale de orice fel și sindicatele agricole și viticole, cu excepția institutelor de credit societăți anonime arătate în art. 52, cari ar avea la 7 Aprilie 1934, cel puțin 15% din totalul creanțelor lor supuse prevederilor capitolului I și II și cari n'au făcut declarații de neacceptare conform art. 10 și următorii pentru nici un debitor de al lor intrând în prevederile cap. I și II, vor putea cere tribunalului dela sediul lor central, să procedeze la convocarea *creditorilor lor de orice fel*, în vederea acceptării de către creditorii a propunerii de aranjament, făcut de comerciantul debitor petiționar. La cerere se va alătura: a) o listă nominală a debitorilor comerciantului petiționar, arătând sumele ce i se datorează și indicând precis cari debitori intră în prevederile legii; b) o listă a creditorilor comerciantului petiționar, cu domiciliul lor exact, indicând suma ce le datorează; c) un inventar amă-

nunțit și estimativ al activului comerciantului petiționar.

Toate dispozițiile legii concordatului preventiv relativ la convocarea creditorilor, la verificarea creanțelor și la votul creditorilor, adică art. 4, 5, 7 lit. a. b. și c., 10, 16, 17, 18, 22, 23, 26, 27, 28, 31 și 32 din aceea lege, sunt aplicabile și în această procedură.

Dacă creditorii, în majoritate de $\frac{2}{3}$ din totalul creanțelor existente, primesc propunerea de aranjament cu reducerile, termenele de plată, eventualele dobânzi oferite, propunerea va deveni imediat obligatorie pentru comerciantul petiționar și pentru toți creditorii lui.

Acest concordat sui generis în ce privește fondul problemei, se deosebește mult de concordatul preventiv reglementat de legea din 10 Iulie 1929, modificată prin legile din 4 Iulie 1930 și 20 Octombrie 1932. În caz că se acceptă propunerea comerciantului petiționar, acest aranjament n'are nici o limită în ce privește suma oferită și termenul de executare. În lipsă de dispoziție legală se poate oferi și o cotă mai mică de 40% și un termen mai îndelungat de 5 ani, spre deosebire de legea concordatului preventiv. Acest aranjament privește și pe creditorii ipotecari, privilegiați, a căror creanțe vor fi reduse și eşalonate ca și creanțele debitorilor chirografari, dar în schimb și creditorii cu drept de preferință pot lua parte la vot, fără ca votarea propunerii să echivaleze cu renunțarea la ipotecă sau privilegiu, spre deosebire de dispoziția art. 21 din legea concordatului preventiv.

Dacă creditorii nu acceptă cu majoritatea prevăzută în legea concordatului propunerea comerciantului petiționar, aceea se va deferi unei comisii de arbitraj compusă dintr'un judecător al tribunalului, ca președinte, dintr'un delegat al creditorilor ales de adunare cu majoritate de $\frac{2}{3}$ din totalul creanțelor existente și dintr'un delegat al comerciantului debitor. Comisia va hotărî pe baza capacității reale de plată a comerciantului. Hotărârea se dă cu majoritate de voturi, iar când s'ar lvi mai mult de două păreri, va prevala părerea președintelui. Comisiunea nu va putea acorda reducere mai mare decât raportul dintre pagubele suferite de comerciantul petiționar prin reducerile derivând din aplicarea legii de lichidare a datorilor și totalitatea activului său, (deci nu numai creanțele, ci și numerarul și orice alte plasamente), fără ca termenul de plată să poată trece de 5 ani. Această reducere de asemenea se va aplica și creditorilor cu drept de preferință. Hotărârea comisiei va fi definitivă, fără apel sau recurs.

În cazul când comisiunea va socoti că comerciantul petiționar nu este în stare să îndeplinească aceste condițiuni minime, sau dacă debitorul nu va respecta obligațiile sale derivând din aranjamentul obținut prin votare sau prin hotărârea comisiei de arbitraj, orice creditor va putea cere tribunalului lichidarea patrimoniului petiționarului conform procedurii falimentare, însă fără a putea fi declarat comerciantul debitor în stare de faliment și fără a putea exercita contra lui execuții individuale. Deci în ipoteza că comisia de arbitraj socotește că comerciantul pe-

tiționar nu este capabil să execute obligațiile minime stabilite prin aliniatul 3 din art. 51 al legii, tribunalul nu va putea declara din oficiu lichidarea comerciantului, decât la cererea unuia dintre creditorii săi.

Cererea de convocare a creditorilor are de efect suspendarea oricărei execuții, neputându-se de asemenea înființa nici o măsură de asigurare (execuție, prenotare etc.) până la încheierea aranjamentului prin votare sau prin darea hotărârii comisiei de arbitraj.

În ambele cazuri, atât la reducerea obținută prin votul majorității creanței, cât și la reducerea obținută prin hotărârea comisiei, cad în prevederile acestui concordat sui generis, toate creanțele indiferent de data nașterii lor, nu numai cele născute înainte de 18 Decembrie 1931, ci și cele născute după această dată, sau chiar și cele ce se vor naște în viitor până la data înaintării cererii la tribunal cel mai târziu. Nu este prevăzut nici o dată până când se pot înainta asemenea cereri, noi credem că în tot timpul aplicațiunii acestei legi, adică 10—17 ani. Dispoziții vădit antieconomice, ce se explică prin desinteresul legiuitorului din 7 Aprilie 1934 față de consecințele economice a legiferării sale.

Credem că hotărârea tribunalului prin care se constată îndeplinirea condițiilor fixate de lege: plasament de 15% în creanțe cari cad sub prevederile legii, stabilirea condițiilor de plată obținută prin vot sau comisii de arbitraj, este opozabilă tuturor creditorilor petiționarului, fără a se mai putea judeca în eventualele procese dintre creditor și comerciantul petiționar debitor legalitatea acestor hotărâri. Credem însă că dispoziția privitoare la valabilitatea hotărârii comisiei de arbitraj este neconstituțională. De asemenea nu este constituțională reducerea și eşalonarea creanțelor asigurate prin ipotecă, pentru că aceasta face absolut iluzorie dreptul de ipotecă, care ca orice drept încorporal este garantat prin art. 17 din Constituție.

37. *Lichidarea datorilor institutelor de credit societăți pe acțiuni* este reglementată prin art. 52—61.

La lichidarea datorilor institutelor de credit, societăți pe acțiuni cari au cel puțin 10% (la cetalalți comercianți era cota de 15%) din totalul creanțelor lor și cari n'au făcut declarație de neacceptare pentru nici un debitor de al lor, conform art. 40, sunt prevăzute două modalități de lichidare, ca și pentru ceilalți comercianți, dar procedura diferă.

Prima modalitate este un aranjament direct cu creditorii băncii, fără nici o intervenție din partea justiției și fără să fie nevoie de convocarea totalității creditorilor. Adeziunea scrisă a creditorilor, cari reprezintă majoritatea în sume a creanțelor obligă pe toți creditorii, chiar și pe minoritatea care n'a acceptat sau nici nu a fost consultată asupra ofertei de aranjament a instituției respective. Aceasta adeziune scrisă se poate obține prin orice mijloc, fie individual dela fiecare creditor în parte, fie în mod colectiv convocând pe toți creditorii institutului de credit. Aranjamentul nu este limitat de lege, putând institutul de credit debitor să ofere o

cotă chiar și sub 40%, și un termen de plată mai îndelungat de cât 5 ani, spre deosebire de concordatul preventiv.

Considerând că acest acord este făcut fără intervenția și fără controlul justiției, credem că în eventualul proces ce s'ar voi între deponent (sau orice alt creditor) și între institutul de credit debitor în cursul acestui proces, sau dacă creditorul are titlu executor încă înainte de încheierea acestui acord, — în caz că creditorul stăruie în executarea hotărârii sale, — institutul de credit debitor opunând acordul obținut conform prevederilor art. 52, se va putea cerceta și discutată valabilitatea aranjamentului, respective îndeplinirea condițiilor fixate de acest articol de către institutul de credit debitor care invoacă beneficiile acestui text din lege. În cazul că acordul obținut conform prevederilor art. 52 se opune în procedura de executare, credem că banca debitoare va avea să înainteze acțiunile pentru stingerea sau restrângerea dreptului execuțional, conform art. 30 din legea execuțională și pentru a avea efect suspensiv în termen de 3 zile dela data efectuării execuției sau inmanuarea decisului de intabulare a dreptului execuțional, conform art. 31 din legea exec. LX: 1881.

A doua modalitate de lichidare a datorităilor unui institut de credit care n'a făcut declarație de neacceptare pentru nici un debitor de al său, intrând în prevederile capitolului I sau II și care institut are cel puțin 10% asemenea plasament din creanțele sale, este stabilirea capacității sale de plată de către o comisiune convocată de președintele tribunalului dela sediul central al instituției.

Aceasta comisiune este compusă din delegatul Băncii Naționale a României, ca președinte, dintr'un reprezentant al institutului de credit desemnat de Consiliul de administrație și dintr'un reprezentant al creditorilor, tras la sorți de primul președinte al tribunalului, de pe o listă prezentată de instituție și care listă va cuprinde pe toți creditorii instituției. Comisiunea va hotărâi cu majoritate de voturi, sau în caz că s'ar voi mai mult de două voturi va prevala părerea președintelui. Comisiunea nu este obligată să citeze părțile, dar oricare dintre creditorii sau institutul debitor va putea depune memoriile scrise. Hotărârea comisiunii este executorie, supusă numai recursului în casare, în termen de 15 zile dela pronunțarea la Curtea de Apel. Recursul în casare se va depune direct la grefa Curții de Apel. În caz de casare Curtea va evoca fondul. Comisiunea nu va putea stabili o cotă de reducere mai mare decât raportul procentual dintre pierderile suferite prin reducerile derivând din lege și activul institutului de credit și nici un termen mai lung de 5 ani dela data hotărârii.

Considerând că a doua modalitate de lichidare a datorităilor este făcută cu intervenția și controlul justiției, fiind supusă hotărârea comisiunii de judecată a capacității de plată cenzurii Curții de Apel, că însăși comisiunea este o instanță judecătorească specială de arbitraj, creată prin lege, credem că valabilitatea acestei hotărâri nu poate fi nici discutată și nici cercetată în eventualele procese ce ar fi între depo-

nent (sau orice alt creditor) și între institutul de credit debitor, fiind hotărârea comisiunii opozabilă tuturor creditorilor institutului de credit.

În caz când comisiunea ar socoti că institutul de credit nu este în măsură să execute condițiile minimale fixate de art. 54 din lege, comisiunea va numi lichidator și va dispune lichidarea conform procedurii dispozițiilor art. 212 din codul comercial român, extins în acest scop pe întreg teritoriul al Țării, fără ca institutul de credit să poată fi declarat în stare de faliment sau supusă executărilor individuale. De asemenea, în cazul că institutul de credit nu respectă obligațiile sale ce derivă din aranjamentul obținut prin adeziunea scrisă a creditorilor, conform art. 52, sau obligațiile ce derivă din încheierea comisiunii de judecare a capacității de plată, orice creditor va putea cere tribunalului revocarea aranjamentului și lichidarea instituției în condițiile arătate mai sus. Lichidator poate fi numit și un institut de credit.

Timp de șase luni dela promulgarea legii, adecă până la 7 Octombrie 1934 institutele de credit arătate mai sus pot obține stabilirea din partea Băncii Naționale a României a unei cote de restituire în raport cu capacitatea lor reală de plată și care capacitate de plată nu este limitată de vre-o restricție ca aceea din art. 54 din aceasta lege. Deci se poate decide, — dacă este cazul, — că banca în acest timp nu poate plăti nimic. În caz de refuz din partea Băncii Naționale a României de a lua o hotărâre în această privință, institutul de credit se va putea adresa Tribunalului dela sediul său principal pentru fixarea acestor cote. Cererea înaintată la Banca Națională a României va avea de efect suspendarea oricărei măsuri de asigurare, executare sau a cererii de chemare în stare de faliment.

Institutele de credit cari au un concordat omologat la 7 Aprilie 1934, și cari au în plasamentul lor cel puțin 15% creanțe ce intră în prevederile cap. I și II și n'au făcut pentru nici un debitor de al lor declarație de neacceptare, beneficiază de drept de un termen de grație până la 7 Aprilie 1939 pentru plata tuturor ratelor concordate încă datorite. În acest timp nu vor putea fi urmărite, nu li se poate revoca concordatul și nici nu vor putea fi declarate în stare de faliment. Aceste instituții vor putea beneficia dacă nu sunt societăți pe acțiuni de art. 50 și 51, iar dacă sunt societăți pe acțiuni de art. 52 și următorii, cu condiția ca până la 7 Aprilie 1935, să renunțe la concordat. *Credem, deci, că institutele de credit, cari sunt declarate în faliment nu pot invoca dispozițiile art. 50—61.* Părerea noastră o întemeiem și pe faptul că institutele falite nu mai prezintă nici un interes nici sub raport economic și nici social.

Observăm că la ambele modalități de lichidare a datorităilor institutelor de credit, atât prin aranjament obținut prin adeziunea scrisă a creditorilor cu majoritatea creanțelor, cât și aceea prin hotărârea comisiunii, toate datoritățile de orice natură (deci și obligațiunile ce derivă din reescont) chirografare sau cu drept de preferință, născute înainte sau după 18 Decembrie 1931, cad

sub acelaș tratament, putând fi toate aceste datorii reduse și eșalonate conform aranjamentului sau conform încheierii comisiunii. Aceasta însă nu înseamnă că un institut de credit reducând datorile sale, nu poate excepta datorile născute după data de 18 Decembrie 1931. Abstracție făcând dela orice principii de echitate, așa reclamă și interesul comercial al instituției, care vrea să existe în viitor.

Dovada plasamentului de cel puțin 10% supus prevederilor cap. I și II din această lege, este foarte ușoară, (credem că nu este bancă care n'ar îndeplini această condițiune) și se poate face prin orice mijloace admise de procedura civilă. Tot asemenea și în ce privește dovădirea capacității de plată. În acest caz credem că la nevoie se poate ordona expertiză contabilă, care în cele mai multe cazuri o poate face comisia fără nici un expert, fiind delegatul Băncii Naționale, președintele comisiunii, el însuși expert-contabil.

Nu este prevăzut nici o procedură, decât dispozițiile sumare din art. 52—61.

Dat fiind consecințele mari ce are o asemenea hotărâre asupra viitorului unei instituții financiare, credem deși nu este condiție fixată de lege și deci nu-i absolut necesară această formalitate, — că este în interesul conducerii Institutului de credit, ca aranjamentul propus creditorilor pentru lichidarea datorilor instituției de credit, să se facă cu aprobarea adunării generale a Institutului de credit, sau acest aranjament să se ratifice ulterior de adunarea generală.

Nu este fixat de lege nici un termen pentru încheierea acestor acorduri. Deci se va putea cere oricând, atât timp, cât Institutul de credit va avea în plasamentul său cel puțin 10% creanțe ce intră în prevederile capitolului I sau II. Nu împiedică nimic, ca Institutul de credit să încerce întâi încheierea aranjamentului prin adeziunea scrisă a creditorilor, cari reprezintă majoritatea creanțelor și în cazul că acest aranjament nu reușește să ceară tribunalului numirea comisiunii pentru stabilirea capacității de plată conform art. 52, alineat 2, 53 și 54 din această lege.

38. Intreaga procedură, prevăzută de art. 50—61 este scutită de timbre conform art. 75.

(Va urma).

Situația.

După scăderile îngrijorătoare din săptămânile trecute, cursurile acțiunilor și efectelor au început să atingă niveluri aproape surprinzătoare.

Coincide acest reveriment în mișcarea bursei, cu reîntoarcerea în țară a dlui Prim Ministru. În timpul absenței D-sale lipsind orice orientare în privința evenimentelor zilnice și a preocupărilor cercurilor diriguitoare, cu deosebire bursierii nu mai știau încotro să apuce și astfel a triumfat curentul baissist din bursă.

Au fost suficiente declarațiile dlui Prim Ministru cu privire la Reșița și Petrol și precizările dlui Ministru de finanțe cu privire la tranșarea împrumutului intern și în legătură cu acesta a situației bonurilor de impozite, ca terenul să devină prielnic pentru o mișcare haussistă în bursă.

Pe neașteptate cursurile au făcut salturi importante. La Bancare :

Banca Națională, deși nu are tranzacții prea importante este susținută și și-a revenit dela 4900 cu coupon la 5225 coupon perforat. Dela 1° August curent plătește Lei 60.— acot de dividend.

Banca Românească în ultimele zile a avut cereri mai mari, probabil plasament, și și-a revenit dela 250 la 295, aproape 20%.

Creditul Industrial este susținut la 470, nu a avut evenimente mai importante.

În celelalte bancare este liniște completă.

La Petrolifere piața este mai slabă. Slăbiciunea pieței produselor petrolifere face ca lumea să aibe rezerve față de acțiunile petrolifere.

Cu toate acestea și cursurile petroliferelor au înregistrat oarecari urcări.

Stau foarte slab acțiunile cotate la Paris. Astfel Astra română cotează la noi Lei 600, iar la Paris 61 frcs. Steaua română cotează la noi 380, iar la Paris 39 frcs.

Concordia cotează la noi 380 Lei, iar la Paris 39 frcs., vedem deci că cursurile noastre față de Paris sunt foarte urcate, revenind francul francez la aproape 10 Lei (în bursa neagră 9).

Și cu toate acestea, cursurile acestor acțiuni, cari au o soliditate necontestată sunt foarte joase.

Industria se țin foarte bine.

Reșița cu deosebire formează principala hârtie de negociere în bursă. În ultimele două săptămâni și-a revenit dela 388 la 450. Specula a dus-o în jos și tot specula a refăcut-o.

STB, Leta, Clădirea Românească, Cartea Românească, Mari Hoteluri (Athenée Palace) etc. sunt hârtii cu căutare generală, sunt susținute, în ultimul timp nu au avut fluctuații de prețuri prea mari.

Mica una dintre cele mai solide hârtii din bursă în ultimul timp nu a avut fluctuații de curs.

Grație renumelui Soc. Mica s'au putut lansa zilele trecute pe piață Acțiunile noiei Soc. „Aurul“, constituită din vechea Soc. Aurifera (care și-a pierdut aproape integral tot capitalul de 20.000.000), cu concursul Soc. Mica. În decurs de câteva zile subscrierea s'a terminat complet. După muți ani de jale este primul caz, că s'au putut plasa acțiuni noi, cu primă de emisiune.

De altfel actualmente avem o mulțime de hârtii industriale a căror cursuri întrec valoarea lor nominală.

Rentele sunt toate ferme :

Improprietărirea s'a urcat dela 39% la 45%.

Bonurile de impozite dela 33 la 42%.

Urcările acestea sunt preparative în vederea lansării noului împrumut.

Toată mișcarea se reduce la speculă.

Față de urcările acestor hârtii postbelice prezintă adevărată anomalie cursurile scăzute ale rentelor antebelice, a căror tragere la sorți nu este suspendată, a căror valoare totală nu trece de câteva zeci de milioane și cari peste 10—20 ani vor fi complet amortizate. Rentabilitatea acestora (cuprinzând și șanșele celor eșite la sorți) atinge aproape 25%.

Asemenea sunt neglijate obligațiunile București antebelice, a căror aranjament nu poate întârzia mult.

Scrisurile Urbane și Rurale au avut piață bună, asemenea au amatori și obligațiunile București 3¹/₂% cu trageri de amortizare și de premii.

Piața aurului și valutei neglijată.
Se taxează:
Napoleonul la 900, Lira st. aur la 1110.
Fr. francez 9—; Fr. Elvețian 45, Dolar 130, Lira
sterl. 690;
Lira italiană 12—; K. cehă 5.60; Schilling 25.50;
Pengo 29.

București.

REMIZIER.

„BANCA VĂRĂDIANA“, Societate Anonimă
Vărădia-Caraș.

Convocare.

Domnii acționari ai institutului „Banca Vărădiana“, societate anonimă în Vărădia, prin aceasta sunt invitați în conf. cu § 15 al statutelor la

Adunarea generală extraordinară,

care se va ține în ziua de 20 August 1934, ora 5 p. m., în localul institutului.

Ordinea de zi:

1. Constituirea biroului;
2. Raport asupra situației institutului și imputernicirea Consiliului de administrație ca să uzeze de toate alternativele din art. 52 și următorii ale legii pentru lichidarea datoriilor agricole și urbane din 7 Aprilie 1934;
3. Eventuale propuneri.

Vărădia, la 4 August 1934.

Consiliul de administrație.

„ARMONIA“ Societate pe acții în Cincul.

Convocare.

Domnii acționari ai cassei de economii „Armonia“ soc. pe acții în Cincul, se invită prin prezenta — în înțelesul §§-ilor 14—27 din statute — la

Adunarea generală extraordinară,

care se va ține în Cincul la 26 August 1934 la ora 10 a. m., în localul institutului.

OBIECTE:

1. Deschiderea și constituirea adunării;
2. Raportul asupra situației institutului și propunerea în legătură cu aplicarea legii pentru lichidarea datoriilor agricole și urbane;
3. Rezolvarea cererii funcționarului D. Stă-nuleș referitor la escontarea fondului de penziuni;
4. Eventuale propuneri.

În caz că pe ziua fixată, nu s'or prezenta membri în număr corespunzător, — în înțelesul art. 23 din statute — adunarea generală extraordinară se va ține în 8 Septembrie 1934 în acelaș local și cu acelaș program.

Consiliul de administrație.

„GRĂNIȚERUL“ institut de credit și economii,
societate pe acții în Dobra.

Convocare.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii, „Grănițerul“ din Dobra în conformitate cu art. 10 din statute sunt invitați la

Adunarea generală extraordinară,

care se va ține în Dobra la 27 August 1934, ora 3 p. m., în localul institutului.

ORDINEA DE ZI:

1. Deschiderea adunării generale extraordinare, numirea notarului și a doi scrutinători, cari au să verifice și procesul verbal;
2. Autorizarea Consiliului de Administrație ca să uzeze de Art. 52 și următorii din legea pentru lichidarea datoriilor agricole și urbane din 7 Aprilie 1934.

P. T. acționari, cari voesc a participa la adunarea generală, să binevoiască a-și depune acțiile, conform §-lui 12 din statute, cel mult până în 26 August 1934, la cassa societății, sau la cassa altor institute, cari sunt membre la „Solidaritatea“.

Dobra, la 2 August 1934.

Consiliul de administrație.

„BANCA CENTRALĂ BĂNĂȚEANĂ“, de credit,
comerț și industrie, s. p. a. Timișoara.

Convocare.

Domnii acționari dela „Banca Centrală Bănățeană“ de credit, comerț și industrie s. p. a., Timișoara, sunt invitați de a participa la

adunarea generală extraordinară,

care se ține Vineri, în 24 August 1934, la ora 11 a. m., în localul băncii cu următoarea

ORDINE DE ZI:

1. Deschiderea adunării și constituirea biroului.
2. Raportul Consiliului de administrație asupra situației băncii în legătură cu dispozițiile din Legea pentru lichidarea datoriilor din 7 Aprilie 1934 și propuneri privitor la aplicarea acestei legi.

Timișoara, la 27 Iulie 1934.

Consiliul de administrație.